

Kekkosen puhe turvallisuuspolitiikasta 28.12.1961

Presidentti Kekkonen kehotti joulukuussa 1961 puolustusvoimien johtoa selventämään maanpuolustuksen asemaa suhteessa ulkopoliittiseen linjaan ottaen erityisesti huomioon noottikriisin aikana kertyneet kokemukset. Myös valtioneuvosto pyrki selvittämään itselleen sotilaspoliittista tilannetta ja otti myönteisen kannan kalustohankintojen käynnistämiseen. Ulkoministeri Karjalainen ja puolustusministeri Björkenheim saivat vuoden lopulla (28.12.) tilanneselostuksen Pääesikunnassa.

Urho Kekkonen piti Kouvolassa 28.12. vaalipuheen, jonka luonnoksen pääkohdat oli kirjoittanut silloin Pääesikunnassa palvelut eversti Lauri Sutela. Presidentti hahmotti puheessaan puolustusvoimille roolin ulkopoliittikan tukena. Tästä kokonaisuudesta alettiin parin vuoden kuluttua käyttää nimitystä "turvallisuuspolitiikka". Kekkonen määrittäi puolueettomuuspolitiikan edellytykset ja puolustusvoimien tehtävän sen tukijana:

"Puolueettomuuspolitiikan voidaan katsoa nojaavan neljään pilariin: 1) että se on ulkovaltojen tunnustama; 2) että ulkovallat luottavat siihen; 3) että oma kansa on sen takana ja 4) että maa on valmis ja kykenevä torjumaan puolueettomuuden loukkaukset.

- - -

Puolustusvoimiemme päätehtävänä on valmistautua valtakunnan puolustamiseen ja sen puolueettomuuden suojaamiseen valtiosopimuksiemme hengen ja kirjaimen mukaisesti. Puolustusvoimat ovat näin ollen valtiovallan väline rauhantahtoisen puolueettomuuspolitiikkamme tukemisessa. Puolustusvoimat tukevat tätä politiikkaa jo pelkällä olemassaolollaan, tietenkin sitä paremmin, mitä tehokkaammat ne ovat. Niiden merkitys kasvaa ratkaisevaksi kuitenkin vasta silloin, kun kaikki muut keinot ristiriitojen sovitteluksi kohdaltamme ovat loppuun käytetyt."

Lähivuosina puolustusvoimien johto mielellään viittasi tuohon kannanottoon määrärahojen perusteluna, mutta presidentti kielsi tällaisen tulkinnan. Puheen ydinsanomaa pidettiin kuitenkin lähivuosikymmeninä turvallisuuspolitiikan doktriinin perustana. Kekkonen palasi 1970-luvun lopulla Kouvolan puheensa keskeisiin kohtiin kirjassa Tamminiemi, jota pidettiin hänen "turvallisuuspoliittisena testamenttinaan".

Kun Kekkonen puheessaan hahmotti puolustusvoimille tehtävän ulkopoliittikan tukena, hän samalla korosti, että kummallakin oli oma tärkeä tehtävänsä. Aivan erityisesti hän painotti tarvetta pitää puolustusvoimat erossa poliittisista kiistoista ja totesi, että maanpuolustuksen tuli olla koko kansan asia. Päätteeksi Kekkonen sanoi: "Maan puolustusvoimiin kohdistuvassa huolenpidossa nähdään aivan oikein osoitus kansakunnan itsenäisyystahdosta."

Lähteinä: Juhani Suomi, Kriisien aika (1992), s. 594 - 595; Urho Kekkonen. Puheita ja kirjoituksia II (1967); Urho Kekkonen, Tamminiemi (1980); Suomen turvallisuuspolitiikka. Tasavallan presidentti Urho Kekkonen turvallisuuspoliittisia puheita vuosilta 1943 - 1979 (Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, 1980), s. 48 -52; Pekka Visuri, Puolustusvoimat kylmässä sodassa (1994), s. 194 - 195.